

فرهنگ و هنر جهان

وزیر فرهنگ اسرائیل خواستار «سلب تابعیت» برندگان جایزه جشنواره ونیز شد

فرنوش رام - اسرائیل

۷ دقیقه پیش

راخل شور و یووال آبراهام، سازندگان فیلم مستند «نازا» پس از دریافت جایزه از جشنواره ونیز

وزیر فرهنگ دولت اسرائیل در واکنش به ساخت فیلم مستند «نازا» تهدید کرد که برای سلب تابعیت دو کارگردان اسرائیلی این فیلم اقدام خواهد کرد.

این فیلم شامگاه ۲۱ شهریور در مراسم اختتامیه دوره اخیر جشنواره فیلم ونیز در ایتالیا برنده جایزه ویژه هیئت داوران این رویداد معتبر هنری شد.

همزمان، ارتش اسرائیل درباره این فیلم که موضوع آن مربوط به عملیات ارتش در غزه است، نشست عالی در سطح فرماندهان ارشد خود برگزار کرد.

نمایش مستند «نازا» در جشنواره فیلم ونیز با استقبال بسیار زیاد حاضران روبرو شد به گونه‌ای که تماشاگران به مدت ۲۴ و نیم دقیقه ایستاده برای راخل شور و یووال آبراهام، کارگردانان فیلم، کف زدند تا

یک رکورد تاریخی در تشویق فیلمسازان در یک جشنواره جهانی ثبت شود. در مراسم اختتامیه هم این فیلم برنده جایزه ویژه هیئت داوران شد.

در اسرائیل اما انتشار خبر تشویق طولانی و موفقیت فیلم در جشنواره ونیز با خشم زیاد روبه‌رو شد.

برای اکثر اسرائیلی‌ها که بعد از حمله گروه افراطی حماس به خاک خود و تحمل تلفات بالا هنوز با عواقب جنگ در غزه روبه‌رو هستند، و فرزندان‌شان در این جنگ کشته یا زخمی شده و شمار زیادی از شهرهای جنوبی‌شان مدت‌های طولانی از سکنه خالی شده بود، موضوع فیلم مایه خشم است.

راخل شور و یووال آبراهام مستند خود را بر اساس گفته‌های ۲۴ تن از نیروهای ارتش تهیه کرده‌اند.

این افراد، افسران و سربازان مرتبط با یگان‌های اطلاعاتی و فناوری معرفی می‌شوند. چهره آن‌ها دیده نمی‌شود، صدایشان برای امنیت‌شان تغییر کرده و بر پشت بام یک ساختمان در تل‌آویو ایستاده‌اند و حرف می‌زنند.

آن‌ها مدعی هستند که سیستم‌های هدف‌گیری مبتنی بر هوش مصنوعی در بمباران‌های غزه به کار رفت. به گفته آن‌ها، این سیستم‌ها با ردیابی کردن گوشی‌های هوشمند، اهداف غیرنظامی و خانه‌ها را در غزه برای بمباران انتخاب می‌کردند.

این افشاگران از جمله می‌گویند در یک حمله مشخص به غزه احتمال می‌رفت که حدود ۵۰۰ غیرنظامی کشته شوند تا یک عضو گروه افراطی حماس که هدف ارتش بود، از پای درآید.

یکی از این منابع مدعی است که برای کشتن آن مهره مورد نظر حماس، عملاً اجازه کشته شدن ۵۰۰ نفر با کد «نازا» صادر شد.

نام فیلم نیز از همین کد نظامی گرفته شده است. «نازا» مخفف یک عبارت نظامی مصطلح در ارتش اسرائیل است که کوتاه شده دو واژه عبری به معنی «خسارت جانبی» یا «خسارت تصادفی» محسوب می‌شود. این اصطلاح به عواقب ناخواسته و غیرمترقبه یک رویداد نظامی مربوط می‌شود. مانند کشته شدن غیرنظامیانی که ممکن است در یک حمله هوایی از بین بروند.

بیشتر در این باره:

از «درد» تا «امید»؛ داستان دو دشمن که با هم کتاب صلح نوشتند

«بروید گم شوید»؛ هشدار به لغو تابعیت فیلمسازان

منتقدان این فیلم در اسرائیل می‌گویند فیلم تصویری یک‌جانبه ارائه کرده، کشتار مردم اسرائیل در حمله حماس به این کشور را نادیده گرفته و در حالی که اسرائیل در انزوای جهانی قرار دارد، برای کارزارهای دامنه‌دار بین‌المللی علیه این کشور خوراک تبلیغاتی فراهم کرده است.

ایتامار بن‌گویر، وزیر امنیت ملی اسرائیل، خطاب به سازندگان فیلم نوشت: «شما مایه ننگ و شرمساری تمام مردم اسرائیل هستید، بروید گم شوید... مطمئن هستیم که دشمنان ما، یعنی حماس در غزه، با آغوش باز از شما استقبال خواهند کرد».

زودتر از هر سیاستمداری، نفتالی بنت، نامزد نخست‌وزیری در انتخابات پیش روی پارلمان، موضوع فیلم را «یک افترای خونبار و وحشتناک» علیه سربازان اسرائیلی نامید.

آویگدور لیبرمن، دیگر نامزد پست نخست‌وزیری نیز مدعی شد که دو سازنده فیلم از اسرائیل متنفر هستند.

میکی زوهر، وزیر فرهنگ اسرائیل و عضو حزب حاکم لیکود، گفت با وزارت کشور تماس گرفته تا بداند که آیا می‌توان تابعیت دو فیلمساز را سلب کرد یا نه.

این وزیر خواهان بررسی منابع شهادت‌ها و مطالب مطرح شده در فیلم شده است، و اعطای جایزه هئیت داوران به سازندگان را «تکان‌دهنده» نامید.

او با «پست» توصیف کردن سازندگان فیلم مدعی شد آن‌ها برای تشویق‌شدن از سوی «یهودستیزان در سراسر جهان»، حاضرند به سرزمین مادری خود لطمه بزنند.

به گفته این وزیر، اگر این دو فیلمساز برای دستیابی به این مطالب اقداماتی انجام داده باشند که بتوان آن را «خیانت» به کشور نامید، یا این‌که کارشان در ردیف «کمک به دشمن در زمان جنگ» قرار گیرد، وزارت کشور باید لغو تابعیت آن‌ها را بررسی کند.

ارتش: ادعاها نیازمند پاسخ دقیق و مبتنی بر شواهد است

ارتش اسرائیل روز ۲۳ شهریور به دستور ایال زمیر، رئیس ستاد، نشستی در سطح فرماندهان ارشد عملیاتی خود تدارک دید تا موضوع فیلم را بررسی کنند.

سخنگوی ارتش پیشاپیش این نشست گفته بود سازندگان فیلم برای تایید ادعاهای خود مدارک واقعی ارائه نکرده‌اند و هویت مصاحبه‌شوندگان در فیلم نیز به‌طور مستقل قابل تایید نیست و معلوم نشده که آیا آن‌ها واقعا در ارتش خدمت کرده‌اند یا نه.

سخنگوی ارتش ابتدا تاکید کرد که چنین حمله‌ای که در فیلم ادعا شده، «هرگز برنامه‌ریزی، تایید یا اجرا نشده» و «جای شگفتی است که فیلمسازان این ادعا را به عنوان یک نمونه بیان کرده‌اند».

با این حال، ارتش در واکنش بعدی خود گفت ادعاها به جای رد کردن کلی، نیازمند یک پاسخ دقیق و مبتنی بر شواهد هستند.

ارتش اسرائیل در مواردی برخی کاستی‌ها و عملکرد نادرست خود در جریان جنگ غزه را بررسی کرده است.

بیشتر در این باره:

شورش در قلب اورشلیم؛ کافه‌ای که جرأت کرده شنبه‌ها باز باشد

آیا سلب تابعیت امکان‌پذیر است؟

سلب تابعیت از یک شهروند اسرائیل تا به حال در مورد محکومین به جاسوسی نیز انجام نشده است؛ مردخای وانونو، جاسوس برنامه هسته‌ای اسرائیل، با وجود ۱۸ سال حبس و ممنوع‌الخروجی، سلب

تابعیت نشد. آقای وانونو بارها به طور رسمی خواهان سلب تابعیت اسرائیلی‌اش شده اما دولت و دادگاه‌های اسرائیل با این درخواست مخالفت کرده‌اند.

با این حال، لغو ملیت از نظر قانونی ممکن است عملی شود. دادستانی اسرائیل تابستان امسال خواهان سلب تابعیت دو شهروند عرب از کارکنان شرکت مخابراتی اسرائیلی «سلکوم» به اتهام جاسوسی و تلاش برای قطع سیستم‌های ارتباطی به سود حماس شد. اما این خواسته دادستانی هنوز عملی نشده است.

در سال ۲۰۲۲ دیوان عالی اسرائیل تایید کرد که اگر افرادی عدم وفاداری خود را به اسرائیل نشان دهند، مثلاً با اعمال جاسوسی یا خیانت، دولت می‌تواند تابعیت آن‌ها را سلب کند.

این قانون در سال ۲۰۲۳ و پس از حمله گروه افراطی حماس به اسرائیل، گسترش یافت تا افرادی را نیز دربرگیرد که به جرم تروریسم محکوم شده‌اند.

در این چارچوب ابتدا وزیر کشور باید درخواست لغو تابعیت فرد را ارائه کند، سپس وزیر دادگستری تایید کرده و قضات آن را اعتبار ببخشند. اما هر اقدامی باید با تایید دیوان عالی اسرائیل روبه‌رو شود.

دیوان عالی اسرائیل یک نهاد پر قدرت است که در بسیاری از موارد خواسته‌های دولت‌های این کشور و دادستانی را در طول دهه‌ها رد کرده و سد راه اجرای آن شده است.

دو فیلمساز چه گفتند

تا پیش از این که انتقادهای اسرائیل از فیلم به سطح درخواست برای سلب تابعیت سازندگان آن برسد، یووال ابراهام هنگام دریافت جایزه در جشنواره ونیز به انتقادات از او و همکارش در اسرائیل اشاره کرد و گفت ایستادن این‌جا آسان نیست؛ در حالی که سیاستمداران و روزنامه‌نگاران اسرائیلی به این فیلم حمله کرده‌اند، بدون آن که آن را حتی ببینند.

این هنرمند ۳۱ ساله افزود فیلمش را با هدف نشان دادن واقعیات جنگ ساخته، و از مخاطبین اسرائیلی و جهانی خواست آن را تماشا کنند تا با حقایق شرح داده در فیلم آشنا شوند.

یووال ابراهام یکشنبه‌شب نیز گفت به فیلمی که با راخل شور ساخته «افتخار می‌کند» و اضافه کرد که «جامعه ما باید به اقداماتی که در غزه به نام این مردم انجام شده، نگاه کند».

آقای ابراهام تاکید کرد سربازان و افسرانی که در فیلم سخن می‌گویند به زبان عبری حرف می‌زنند زیرا می‌خواهند سخن‌شان به گوش مردم اسرائیل برسد تا بدانند که در غزه چه رخ داده است.

او و همکارش، خانم راخل شور ۳۲ ساله، به خاطر فیلم پیشین خود نیز با انتقادهای زیادی در اسرائیل روبه‌رو شدند؛ آن فیلم با نام «سرزمین دیگری نیست»، با موضوع تخریب خانه‌های فلسطینیان در کرانه باختری، برنده جایزه اسکار در فیلم‌های مستند شد.

کشته شدن عوده هذالین، مشاور فلسطینی آن فیلم، با گلوله یک اسرائیلی ساکن کرانه باختری، به دلیل نقشی که این معلم در دادن مشورت به ساخت آن فیلم داشت، مورد توجه زیاد رسانه‌های جهانی قرار گرفت.

بیشتر در این باره:

روایت گروگان‌های اسرائیلی از دو سال زندگی در
تونل‌های حماس

صدای دیگر در اسرائیل

در کنار موج انتقادات از فیلم در اسرائیل، کسانی هم هستند که در جنجال ایجادشده بر سر فیلم «نازا» انگشت اتهام را به سوی دولت نشانه گرفتند.

روزنامه هاآرتص که منتقد دولت نتانیاهو است، از اسرائیلی‌ها خواست با واقعیات اقدامات اسرائیل در غزه روبه‌رو شوند.

این روزنامه در سرمقاله‌اش نوشت: لکه سیاهی روی نحوه جنگیدن اسرائیل در غزه وجود دارد.

یوسف جبارین، سیاستمدار عرب اسرائیلی، از سازندگان فیلم به خاطر «به تصویر کشیدن جنایات و واقعیات وحشتناک غزه» تقدیر کرد.

یوناتان هیرشفلد، هنرمند اسرائیلی، نوشت اگر یک کشور درست و عادی داشتیم ارتش و دولت، خودشان تحقیقات را انجام می‌دادند و یافته‌ها را منتشر می‌کردند ولی در نبود یک تحقیق از سوی نهادی که مورد اجماع مردم باشد، این کار از سوی فیلمسازان خصوصی و با تامین مالی روزنامه «گاردین» انجام شده است.

اشاره آقای هیرشفلد به سرسختی حدوداً سه ساله نتانیاهو در برابر خواست بسیاری از اسرائیلی‌ها برای تشکیل کمیسیون ملی تحقیق در خصوص حمله هفتم اکتبر حماس است.

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

فرهنگ و هنر جهان

بایگانی